

RQA

revista de qualitat ambiental

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori
i Sostenibilitat

ClubEMAS
associació d'organitzacions
registrades EMAS a Catalunya

www.clubemas.cat

L'ambientalització de la compra en empreses i administracions: un punt de trobada entre oferta i demanda amb valor afegit

Sovint sentim a parlar de les dificultats que com a organitzacions o particulars podem tenir a l'hora d'ambientalitzar les nostres compres i així reduir el nostre impacte ambiental. No sempre sabem quins criteris de referència convé adoptar, quina és l'opció millor, com interpretar la informació tècnica disponible, on trobar un determinat producte o els seus proveïdors, etc. Aviat farà tres anys des que vam incloure en aquesta revista les fitxes de compra verda (juliol del 2008) que tracten diferents productes i serveis per tal d'agilitzar la disponibilitat d'informació a les empreses que estiguin interessades a incloure criteris ambientals en els seus processos de compra. Amb la col·laboració del Col·legi d'Ambientòlegs de Catalunya (COAMB), vam iniciar aquestes fitxes amb un producte senzill, això que tothom compra i que no suposa una complicació canviar: el paper d'oficina. Va ser una manera de posar a l'abast de tothom la possibilitat d'una primera compra verda fàcil de fer i així iniciar-se en aquest món amb una experiència positiva.

Després, de mica en mica vam anar treballant productes més complexos i que de vegades requereixen més d'informació o una recerca més acurada de proveïdors. Ara, en aquesta edició de l'RQA, fem la primera dedicada als serveis, més concretament als esdeveniments. Sí, una activitat que moltes organitzacions desenvolupen i que, a més a més, en moltes ocasions constitueix una targeta de presentació de cara a clients, proveïdors, representants, opinió pública, etc. Amb aquest mateix objectiu, l'any 2009 vam fer una jornada en la qual vam exposar els casos d'empreses i administracions públiques que han aconseguit seleccionar proveïdors i productes més

respectuosos amb el medi i, d'aquesta manera, reduir el seu impacte ambiental. Vam aprendre que és possible fer-ho, encara que sovint sigui difícil. Des de llavors, el mercat ha anat evolucionant: cada vegada hi han més empreses que es preocupen per afegir valor "ambiental" als seus productes i serveis, moltes fent referència a les etiquetes ecològiques reconegudes oficialment. Això ens facilita les coses a molts compradors, tot i que és veritat que al mercat hi han moltes etiquetes ecològiques.

A finals del 2010, Europa tenia 1.152 empreses amb productes i serveis amb l'etiqueta ecològica europea ("Ecolabel" o "Flor europea"), dels quals 331 a Itàlia, que és l'estat més ben posicionat a la Unió Europea, seguit per França, amb 245. En el mateix període, les ecoetiquetes europees atorgades a empreses a l'Estat espanyol (tercer a escala europea) eren 80, i Catalunya contribueix a aquestes estadístiques amb 48 empreses que ofereixen cada vegada més referències de productes i serveis ecoetiquetats.

L'ecoetiqueta europea actualment cobreix un ventall de vint-i-set categories de productes i serveis. A hores d'ara hi han en estudi vuit nous grups que amplien l'abast a productes tant d'ús domèstic com professional, com ara les aixetes o els vàters, els detergents per a la roba o per a rentavaixelles d'ús pro-

fessional, els productes impresos, les rentadores i els sistemes de calefacció, entre d'altres.

Si analitzem les dades del Distintiu de garantia de qualitat ambiental de la Generalitat de Catalunya, trobem que el nombre d'empreses creix sensiblement respecte a l'ecoetiqueta europea. A finals del 2010, teníem 237 empreses, de les quals 49 eren fabricants de productes i 188 proveïdors de serveis i, en conjunt oferien 1.085 productes i 208 serveis respectuosos amb el medi ambient.

Òbviament, també continua creixent el conjunt d'organitzacions registrades

EMAS, és a dir, de proveïdors potencials que sabem que gestionen els seus processos per tal de reduir el seu impacte ambiental.

Conscients que encara ens queda camí per recórrer, el 27 d'abril ens trobem per treballar de nou de manera conjunta i des d'una perspectiva pràctica per trobar maneres per a superar les dificultats en l'ambientalització de les compres, així com per conèixer de primera mà exemples de productes i serveis ecoetiquetats disponibles en el mercat. Esperem que aquesta experiència faciliti el punt de trobada entre demanda i oferta. ■■■

Motxilla ecològica

La revista RQA, està compromesa en estudiar i donar la màxima informació sobre el seu impacte ecològic. En aquest número, les dades del cost ambiental que té cada exemplar són:

La RQA està feta amb paper reciclat 100% i conforme a la norma RAL-UZ 14 Àngel Blau, i té un pes de 47,2 gr. Aquesta revista ha estat dissenyada i maquetada per El Tinter i impressa per Gràfiques Ortells, dues organitzacions registrades en EMAS.

L'impacte ambiental per cada número, inclosa la fabricació del paper i el procés d'impressió és el següent:

Consum total de matèries primeres	65,36 gr.
Producció de residus	13,48 gr.
Consum d'aigua	0,41 l.
Consum d'energia	0,19 kwh
Emissions de CO ₂ :	99,39 gr.

Les emissions de gasos d'efecte hivernacle relacionades amb la producció del paper i amb la impressió de les edicions 1 a 11 de la RQA, han estat calculades amb aquesta motxilla des de la seva primera impressió i han estat compensades mitjançant un projecte de segrest de carboni a través de la iniciativa CeroCO₂. Aquest i els següents números seran compensats propiament en projectes similars.

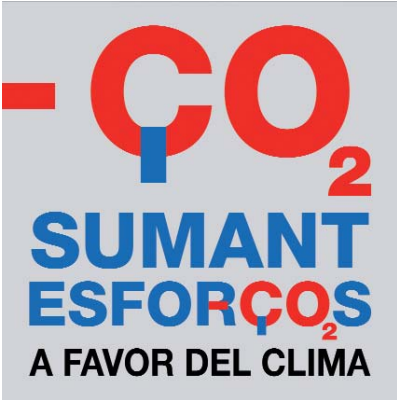
Experiències

El programa d'acords voluntaris per a la reducció d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle

El passat 22 de juliol de 2010, es va posar en marxa el Programa d'acords voluntaris per a la reducció de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle (GEH) que impulsa l'Oficina Catalana del Canvi Climàtic (OCCC).

Qui pot formar-hi part?

Els acords voluntaris són un instrument de col·laboració entre el sector públic i qualsevol organització amb capacitat de reduir emissions a Catalunya. Són una eina més per sumar esforços en la mitigació del canvi climàtic i permeten compartir la responsabilitat en el camí cap a una economia baixa en carboni i sostenible.

Quins compromisos adopta l'organització?

Mitjançant l'Acord, l'organització es compromet a reduir de manera voluntària les seves emissions de GEH més enllà del que obliga la normativa. Les implicacions són:

- Elaborar anualment un inventari d'emissions de GEH de l'organització per conèixer el seu impacte.
- Plantejar i implantar anualment mesures per reduir les emissions de l'organització a Catalunya. Aquestes mesures hauran de ser significatives, mesurables i verificables.
- Una vegada l'organització ha fet l'esforç de calcular la seva petjada i de reduir internament les emissions, de manera voluntària pot compensar les emissions que no ha pogut reduir internament.

Per la seva part, l'Administració aporta un marc institucional que, sota criteris tècnics rigorosos, promou la visualit-

zació de les organitzacions que fan aquest esforç voluntari. Per garantir la transparència, les dades comunicades seran públiques. Així, el Programa esdevé una eina de sensibilització i de coneixement mutu d'experiències per reduir les emissions.

Quins en són els beneficis?

Des de la perspectiva de les organitzacions, els beneficis més immediats són la reducció de la factura energètica, la menor dependència de recursos fòssils i la reducció de la vulnerabilitat associada a increments potencials del seu preu. També poden millorar el seu posicionament estratègic en temes mediambientals mitjançant la incorporació d'un valor afegit als seus productes i serveis. Tots aquests beneficis comporten una millora de la seva competitivitat en la línia del desenvolupament sostenible, aspecte clau en el context de crisi econòmica actual.

Quins requisits ha de complir l'inventari d'emissions de GEH?

- L'inventari haurà de considerar, com a mínim:
- les emissions directes (les associades als combustibles fòssils, el transport amb flota pròpia, el procés i d'altres de significatives)
 - les emissions indirectes associades al consum d'electricitat.
- De manera voluntària, l'organització pot incloure-hi altres emissions indirectes¹:

Les organitzacions han de fer l'inventari seguint la metodologia ISO 14064 Part 1 que marca les directius per fer inventaris d'emissions de GEH en organitzacions i, de manera general, cal una verificació prèvia de l'inventari d'emissions realitzada per una entitat reconeguda per l'OCCC. Les despeses de la verificació aniran a càrrec de l'organització.

Ara bé, a fi de facilitar l'elaboració de l'inventari, l'OCCC disposa d'una Guia de càlcul d'emissions i una Calculadora. Aquesta eina pot ser utilitzada per organitzacions les fonts d'emissió de les quals derivin de combustibles fòssils, transport i consum elèctric (és a dir, que no tinguin emissions de procés i no comuniquin altres emissions indirectes). A més, si l'organització compleix una sèrie de condicions², no caldrà que faci verificació de l'inventari.

Aquestes Guia i Calculadora s'actualitzen al web cada 1 de març de cada any amb els nous factors d'emissió (mix elèctric, etc.).

Com es comuniquen les dades a l'OCCC?

Els formularis de dades són senzills i es poden descarregar del web. Actualment, són fitxers en format MSExcel i en un futur pròxim hi haurà una aplicació per gestionar la informació. El procediment no duu associada cap taxa de gestió.

Quin reconeixement s'atorga?

El portal web de l'OCCC esdevé una eina publicitària i de comunicació. Les organitzacions adherides compten també amb una etiqueta, impulsada per l'OCCC, que poden utilitzar un cop lliurat el primer inventari i el plantejament de mesures. També compten amb la possibilitat de descarregar del web un informe que reproduïx la situació exacta pel que fa a la seva petjada de carboni i descriu les actuacions dutes a terme.

Quines facilitats tinc si sóc una organització EMAS?

A fi de facilitar i d'integrar altres sistemes de gestió, s'han creat un procedi-

ment específic per a les organitzacions EMAS i també per a ajuntaments que disposen d'un Pla d'acció d'energia sostenible (PAES). La metodologia del Programa d'acords i les eines associades poden ajudar les organitzacions EMAS a integrar el vector de canvi climàtic (indicador CO₂ equivalent) en el seu sistema de gestió ambiental, requisit obligatori en el marc del Reglament EMAS III.

Consultar les dades de l'adhesió a: www.gencat.cat/canviclimatic
Codi adhesió:

1. Transport extern, viatges comercials, transport extern de distribució, transport extern *in itinere*, tractament de residus (extern), matèries primeres o ús de productes i serveis.
2. No té operacions de logística a l'estranger, i té menys de 500 empleats o bé la seva petjada és inferior a 25.000 tCO₂.

Paral·lelismes entre l'EMAS i el Programa d'acords. Facilitats d'integració:	
Programa d'acords voluntaris	EMAS
1 Inventari d'emissions de GEH	Indicador de CO₂ equivalent
L'organització EMAS en el marc del Reglament EMAS III ha de calcular l'indicador de CO ₂ equivalent anualment. En el marc d'aquest Reglament, l'OCCC, juntament amb la Direcció General de Qualitat Ambiental, han establert unes especificacions per al càlcul d'aquest indicador. Una organització EMAS que segueixi aquestes indicacions estarà complint també el requisit del Programa d'acords voluntaris quant a inventari d'emissions.	
2 Verificació de l'inventari (si aplica)	Declaració ambiental validada
L'organització EMAS ha d'emetre una Declaració ambiental que ha d'estar validada per un verificador EMAS. Aquesta validació inclou l'indicador de CO ₂ equivalent. En el marc del Programa d'acords voluntaris, segons la tipologia de l'organització, cal que l'inventari sigui verificat per una entitat reconeguda. En aquest sentit, una empresa EMAS que compleixi els requisits d'homologació establerts per l'OCCC podrà utilitzar la declaració ambiental validada per demostrar la verificació del seu inventari, i per tant no caldrà una verificació addicional.	
3 Mesures de reducció d'emissions de GEH	Mesures per reduir l'impacte ambiental
Les organitzacions EMAS han de proposar anualment objectius de reducció dels seus impactes ambientals en general. En el marc del Programa d'acords, es demana que anualment es plantegin i s'implantïn mesures de reducció d'emissions de GEH. Per tant, es poden aprofitar les sinergies i dins de les mesures plantejades per l'EMAS pensar d'establir-ne alguna de reducció d'emissions de GEH que sigui mesurable, significativa i quantificable, la qual es podrà utilitzar per complir els requisits dels acords.	

Actualment, 15 organitzacions ja han formalitzat l'adhesió al Programa i hi ha un nombre significatiu en tràmit. Us convidem a participar en aquesta iniciativa i a visitar periòdicament el portal web www.gencat.cat/canviclimatic, sota *acords voluntaris*, on ani-

rem actualitzant i publicant tota la informació relativa al Programa.

On contactar?
A la bústia acordsvoluntaris.dmah@gencat.cat o al telèfon 93 444 50 00.

L'altra compra, baixa en diòxid de carboni

Cap a organitzacions sostenibles, responsables i innovadores

Virgínia Domingo Reig
i Jordi Fernández Pons
Comissió de Medi Ambient
i Empresa
Col·legi d'Ambientòlegs
de Catalunya
www.coamb.cat

Com és sabut, fer front als reptes energètics i de mitigació del canvi climàtic en el present i el futur significa canviar les formes de produir, de proveir-nos d'energia, de moure'ns, de consumir, etc., i no és únicament una qüestió de costos econòmics, sinó també de responsabilitat amb la societat i l'entorn. Des de la perspectiva de la sostenibilitat, les organitzacions tenen l'oportunitat per innovar i per crear un nou teixit productiu i de consum, de qualitat i respectuós amb l'entorn.

El projecte de llei d'economia sostenible del Govern espanyol incorpora la sostenibilitat en la gestió de les empreses públiques

Les organitzacions amb sistemes de gestió ambiental implantats estableixen periòdicament millores i objectius ambientals que tenen a veure, entre d'altres, amb la reducció del consum de recursos naturals i de materials. Ara bé, tenint en compte que qualsevol procés de compra o contractació genera unes externalitats ambientals derivades del producte o servei que s'adquireix, l'aplicació de criteris de sostenibilitat en aquestes activitats és una oportunitat per a reduir la incidència ambiental i per a avançar cap a organitzacions més baixes en diòxid de carboni (CO₂), sovint també socialment més responsables. Alguns estàndards de gestió com ara l'EFQM, la ISO 9001 o la Responsabilitat Social Empresarial tenen en compte la cadena de subministrament i en ocasions obliguen a avaluar els proveïdors dels proveïdors. El nou Reglament europeu de gestió i auditoria ambiental (EMAS III) dóna més importància a la comunicació entre les parts per tal d'incorporar, per exemple, l'impacte ambiental dels proveïdors. El mateix *Projecte de llei d'economia sostenible* del Govern espanyol incorpora la sos-

tenibilitat en la gestió de les empreses públiques, i requereix que en els procediments de contractació s'inclouin condicions d'execució relatives a la reducció del nivell d'emissions de gasos d'efecte hivernacle (GEH) i a la millora dels indicadors ambientals, i també criteris d'adjudicació que valorin l'estalvi i l'ús eficient dels recursos naturals i dels materials, el cicle de vida dels productes, la producció ecològica, la generació de residus i la gestió d'aquests, i l'ús de materials reciclats, reutilitzats o ecològics. També l'Estratègia estatal d'innovació, a través del Programa INNPLICA, fomenta la compra pública innovadora. La sostenibilitat i la innovació són vistes com a oportunitats per al canvi de model, que amb la crisi actual s'ha mostrat clarament insostenible des dels punts de vista econòmic, ambiental i financer. Avui dia, és força comú trobar criteris ambientals i de compra verda per a productes i materials d'oficina i serveis de neteja, o bé el requeriment de certificacions d'acord amb estàndards internacionals (ISO 14001, Reglament EMAS, o sistemes d'ecoetiquetatge). Però el volum de contractes a les organitzacions és molt més ampli i sovint té un gran potencial per a generar millores ambientals de caràcter "glocal" (accions locals amb efecte global). L'actual dependència del sector del transport respecte als combustibles fòssils fa que la mobilitat s'expressi com una de les principals derivades del canvi climàtic. Per aquest motiu, la introducció de criteris de sostenibilitat en la mobilitat de les persones i de les mercaderies de les organitzacions contribueix, des de l'àmbit local, a la reducció de les emissions de gasos d'efecte hivernacle (GEH), d'àmbit global. Per exemple, i sempre que sigui possible, es pot tenir en compte l'impacte ambiental de l'allotjament, el mitjà de transport utilitzat, la planificació en els desplaçaments, o l'ús de noves tecnologies de la comunicació,

L'Estratègia estatal d'innovació, a través del Programa INNPLICA, fomenta la compra pública innovadora

que permetran estalviar desplaçaments innecessaris i així contribuir a reduir les emissions GEH, a més d'evitar pèrdues de temps i de combustible. Encara que el primer que cal fer per a lluitar contra el canvi climàtic és la reducció local d'emissions de gasos contaminants, com a mesura addicional també són útils les compensacions a través de projectes que redueixin emissions en altres punts del món, de manera permanent i aportant beneficis socials i ambientals. No obstant això, la reducció d'emissions a força de projectes "comprats" només té lògica ambiental si s'assumeix un canvi de fons: "compensar" les emissions "inevitables", després d'haver intentat reduir-les tot el possible. En aquesta línia, una de les especificacions que cal introduir en les contractacions d'agències de viatges pot ser la contractació de proveïdors que disposin de mecanismes de compensació de les emissions de CO₂ associades als viatges a través dels projectes de transferència de tecnologies netes i de captura d'aquest gas carbònic.¹ Heus aquí altres bones pràctiques que redueixen l'impacte del viatge amb avió sobre l'entorn: portar-hi un equipatge lleuger, perquè com menys pes, menys despesa de combustible cal per a l'enlairament; reduir els residus i les emissions anant a l'aeroport i tornant-ne amb transport públic o amb cotxe compartit; fent servir envasos reutilitzables, reciclant les bosses de plàstic, paper i d'altres a les zones de recollida selectiva dels aeroports; reservar vols directes, perquè emeten menys CO₂, atès que és durant l'enlairament i l'atterratge que s'utilitza la major part del combustible; o viatjar en classe turista, perquè s'utilitza més eficientment l'espai de l'avió i així es redueix la mitjana d'energia i d'emissions de CO₂ per persona. Igual d'importants són les emissions causades per la mobilitat dels treballadors en l'accés al seu lloc de treball. Es poden aplicar criteris per a millorar: en la contractació de personal, tenint en compte la proximitat al domicili o el mitjà de transport que s'utilitzarà; en els vehicles per als desplaçaments de persones o de mercaderies, adquirint

vehicles elèctrics o híbrids o adherint-se a sistemes com ara el cotxe multiusuari o *carsharing* (www.carsharing.com) o el vehicle compartit o *carpooling* (www.compartir.org). Les possibilitats d'ambientalitzar congressos, seminaris, jornades i altres esdeveniments² també són diverses (a hores d'ara es treballa en una futura ISO 20121). I, per extensió, els criteris de sostenibilitat es poden aplicar a la missatgeria; a les publicacions en paper o electròniques; a la contractació de serveis d'assessoria, pel que fa a la seva gestió ambiental o la mobilitat del personal; a la roba de treball, amb un més alt o més baix impacte ambiental;³ i als serveis de manteniment de les instal·lacions, tenint en compte la formació adequada dels treballadors, la correcta gestió dels residus i l'aplicació de bones pràctiques ambientals durant l'execució dels treballs.

La reducció d'emissions a força de projectes "comprats" només té lògica ambiental si s'assumeix un canvi de fons: "compensar" les emissions "inevitables", després d'haver intentat reduir-les tot el possible

En resum, en aquest article hem volgut mostrar que la reducció de les emissions de GEH a través de les compres i les contractacions és una més de les accions que tota organització responsable pot engegar per posicionar-se davant un futur que integri els aspectes ambientals i per adaptar-s'hi adequadament. Escollint proveïdors que apliquin alguns d'aquests criteris, o bé inspirant-nos en el seu exemple per desenvolupar la nostra activitat, promourem que els serveis esdevinguin agents de canvi en favor d'una manera de fer més respectuosa amb el planeta. ■■■

1. Per garantir l'efectivitat d'aquestes accions de compensació, cal fer-ho a través d'entitats supervisades per algun organisme de control que vetlli pel compliment de condicions d'integritat ambiental: els projectes no només han de generar reduccions d'emissions reals, addicionals, quantificables i verificables, sinó que també han d'evitar altres impactes negatius, ambientals o socioeconòmics; de transferència de recursos: els projectes han d'assegurar que es transfereixen recursos i/o tecnologies netes als països en vies de desenvolupament i que aquests ajuden a millorar les seves condicions de vida; i els projectes han d'estar certificats segons el Mecanisme de desenvolupament net de les Nacions Unides (CDM), i de manera addicional es valoren certificacions voluntàries com ara el *Gold Standard*.

2. Vegeu la fitxa de compra verda d'aquest número de la revista RQA (abril del 2011)

3. Vegeu la fitxa de compra verda del núm. 9 de la revista RQA (juliol del 2010)

Projecte RSC i EMAS: revisió del treball fet

Fa ja tres anys que el Club EMAS va engegar aquest projecte amb el suport del Departament de Medi Ambient i Habitatge. Aprofitem l'ocasió per a avaluar els avenços fets i per a posar en valor la utilitat dels conceptes RSC i EMAS.

Marc Brundelius

Especialista en RSC i coordinador del projecte RSC i EMAS

Des de els seus inicis fins al 2008, han participat en les diferents fases d'aquest projecte un total de dotze organitzacions la majoria de les quals han estat representades pels respectius responsables de medi ambient.

Les diferents finalitats i fases del projecte s'han portat a terme per mitjà de l'ús d'eines de planificació, i també de l'aprofitament de l'intercanvi i debat intens entre les organitzacions participants. Algunes de les línies de treball explorades al llarg d'aquests anys han estat la planificació d'una estratègia d'RSC (2008), la redacció d'una memòria de sostenibilitat segons els criteris del "Global Reporting Initiative" (2009) i l'optimització de les pràctiques i propostes de diàleg amb els diferents interlocutors durant el 2010.

El projecte ha integrat en les diverses fases diferents organitzacions participants, un total de dotze, tal com hem comentat, però un grup de cinc organitzacions s'han mantingut des del començament. Amb relació a això, la valoració de la feina feta fins ara en aquestes organitzacions evidencia que entre l'octubre del 2009 i el mateix mes del 2010 aquestes empreses han portat a terme un total de vint-i-tres accions relacionades amb l'RSC. Entre aquestes accions hi han, per exemple: enquestes de satisfacció laboral per als seus treballadors, plans d'igualtat per part d'algunes pimes, introducció de millores en el pla de formació, iniciatives per poder sistematitzar el diàleg amb els interlocutors externs o amb els treballadors, validació de la declaració ambiental EMAS amb continguts de GRI, propostes de nous projectes amb la comunitat local, i/o mesures per portar a terme una millor difusió de les bones pràctiques d'RSC implantades.

L'objectiu del projecte: sistematitzar l'RSC en el dia a dia de l'organització, aprofitant la seva experiència en EMAS

Aquest projecte ha volgut donar a conèixer entre les organitzacions participants les línies generals de l'RSC, aprofitant que les organitzacions EMAS participants ja tenen molt de camí fet en el camp ambiental i, per tant, també estan més disposades a treballar i més obertes a millores en altres camps. L'actual situació econòmica, complicada en l'actualitat, no ha estat un impediment per a fer millores en aquest sentit en el dia a dia de les empreses i s'han donat exemples

Jornada de treball del grup RSC i EMAS

En projectes constructius com poden ser biblioteques, es fan aportacions econòmiques per a la compra de llibres i altres materials, i l'empresa es compromet a la millora de les zones verdes o dels equipaments de les àrees lúdiques infantils. EMCOFA

com el del Càmping Les Medes (www.campinglesmedes.com). Aquesta empresa és una de les organitzacions petites del grup, amb dotze treballadors, que el 2010 va creure convenient contribuir amb ajuda financera a la Fundació Oncolliga, una organització que ajuda persones amb càncer de la comarca de Girona. Aquesta iniciativa compta amb la col·laboració de tots els seus treballadors, que estan involucrats d'una manera molt interessant en l'acció, com bé ens comenta Francesc Recio, responsable de medi ambient i qualitat del càmping: "Cada treballador aporta un valor simbòlic del seu sou mensual per ajudar aquesta Fundació, i l'empresa aporta la xifra resultant de tot el que s'hagi recollit entre els empleats. Fer participar i involucrar els treballadors és el més important en aquesta mena d'accions."

Altres exemples interessants d'accions portades a terme arran del grup de treball és el cas de l'empresa EMCOFA (www.emcofa.com), una organització del sector de la construcció, un dels més afectats per la crisi, amb uns 165 treballadors, que inclou, en l'oferta de licitació d'algunes de les obres a les quals es presenta, millores socials per a la localitat en què es construeix. L'enfocament d'aquesta acció està en la contractació de treballadors del mateix municipi on es fa l'obra, així

com de subcontractistes de la mateixa zona. Més enllà, també en altres projectes constructius com poden ser biblioteques, es fan aportacions econòmiques per a la compra de llibres i altres materials, i l'empresa es compromet a la millora de les zones verdes o dels equipaments de les àrees lúdiques infantils.

Aquest projecte RSC i EMAS ha donat a conèixer les fortaleses d'aquestes organitzacions participants i ofereix un full de ruta per tal de seguir treballant en aquest camp, ja que hem de destacar que aquestes empreses EMAS ja feien polítiques i accions que es poden considerar pràctiques d'RSC. De fet, el reglament EMAS conté tota una sèrie d'aspectes compatibles amb l'RSC; i, a més, moltes de les empreses que hi participaven ja aplicaven conceptes d'aquest mena, com ara actuacions voluntàries en l'àmbit de la prevenció de riscos laborals o en accions socials. Així doncs, el pas més important, i així mateix l'eix del treball, és l'assistència a les organitzacions en la tasca d'agrupar totes les pràctiques fetes i en el procés de realització d'altres, així com avançar cap a una estratègia per introduir conceptes de responsabilitat social per mitjà d'una sistemàtica per planificar i implementar les feines segons diferents objectius de millora. En aquest sentit, un dels exemples més significatius van ser els treballs de sistematització en l'aplicació de les directrius de GRI en la redacció dels informes de sostenibilitat en quatre de les organitzacions participants.

Un segon àmbit d'actuació que s'ha treballat és el fet que, encara que s'implementi l'RSC en la gestió diària de les organitzacions, aquesta no obté automàticament el reconeixement dels interlocutors de l'organització; i, tal com es va comentar a l'article de l'RQA del juliol del 2010, l'RSC es basa en la relació amb els diferents interlocutors i amb el diàleg sobre els interessos i expectatives de les dues parts: per una banda, la direcció de l'empresa, i per l'altra, la dels clients, proveïdors, treballadors, veïns, organitzacions públiques, etc. Amb aquest dià-

Francesc Recio, Càmping Les Medes: "Fer participar i involucrar els treballadors és el més important en aquesta mena d'accions"

leg s'arriba a punts de trobada per implementar el model correcte d'RSC en cada organització.

N'és un exemple l'empresa SECE S.A. (www.sece.com). Aquesta organització es dedica al manteniment de l'enllumenat públic amb uns 370 empleats. Com explica la Marga Artola, del Departament de Responsabilitat Social Corporativa, en aquest àmbit: "Estem formulant els futurs passos de l'RSC a SECE amb la participació dels diferents interlocutors de l'empresa, i hem establert un comitè intern d'RSC compost actualment per responsables de les àrees de recursos humans, finances, administració, àrea tècnica, comercial-màrqueting i gerència. La representativitat s'ampliarà, ja que s'hi inclouran membres del comitè d'empresa. El comitè intern elabora els objectius que tenim respecte a l'RSC en un pla director d'RSC.

Paral·lelament convoquem un comitè extern d'RSC compost per representants de l'administració pública, proveïdors, un banc i una ONG. Es farà el lliurament de la primera memòria d'RSC de SECE de l'any 2009 per tal de rebre opinions, i posteriorment es facilitarà el pla director amb l'objectiu d'establir un diàleg sobre l'RSC a SECE i propostes de diferents formes de col·laborar."

Ens agradaria destacar també que amb aquest objectiu de conèixer i fomentar el diàleg amb els diferents interlocutors s'han fet tota una sèrie d'entrevistes amb els diferents participants de l'any 2010, i això ens fa veure que encara cal treballar més en l'aplicació d'un diàleg formal, regular i amb resultats documentats. En aquest sentit, les organitzacions participants, en estar en l'àmbit d'EMAS, ja tenen

Marga Artola, SECE: “Estem formulant els futurs passos de l’RSC a SECE amb la participació dels diferents interlocutors de l’empresa”

eines per a aquest diàleg dins del marc ambiental. A tall d'exemple, podem comentar l'experiència portada a terme per diferents empreses del grup implicant els treballadors en el disseny de mesures concretes a l'hora de reduir impactes ambientals en la seva àrea de treball. Aquesta implicació és coordinada pel responsable de medi ambient de cada organització i amb les diferents sessions de formació portades a terme. Aquesta relació i participació en l'àmbit ambiental és la que es vol treballar també en temes d'RSC.

José Manuel Flores, APLI PAPER S.A: “Dintre de la planificació preventiva anual que porta a terme APLI, s’ha fet l’avaluació de la satisfacció laboral a l’empresa”

La productora d'etiquetes i articles de papereria APLI PAPER S.A. (www.apli.com), una organització de 120 empleats, fa aquesta tasca comentada anteriorment de transferir l'experiència desenvolupada amb EMAS a l'àmbit social. Com explica José Manuel Flores, responsable de l'àrea de logística, qualitat, medi ambient, salut i seguretat: “Dintre de la planificació preventiva anual que porta a terme APLI, s'ha fet l'avaluació de la satisfacció laboral a l'empresa. Els resultats obtinguts es van tractar dintre del Comitè de Seguretat i Salut amb els representants dels treballadors. Posteriorment, es va convocar un grup de treballadors de cada secció de la planta per tal d'assegurar que

les conclusions del Comitè reflectien les percepcions de la plantilla. En el passat van sorgir tota una sèrie de suggeriments d'aquest grup que després vam integrar a la nostra estratègia, com per exemple la formació dels caps intermedis a APLI.”

Temes pendents que cal desenvolupar en aquest projecte “RSC i EMAS” arran del treball fet

Amb relació al desafiament d'arribar a una noció compartida del que és l'RSC a l'empresa, cal destacar que el comitè d'empresa és un interlocutor molt important. Aquest aspecte és un dels que s'han de millorar, ja que s'observa encara poca comunicació amb aquest interlocutor amb relació a qüestions lligades a l'RSC. És important anar més enllà i desenvolupar aquesta funció no només en el seu paper de representant sindical en l'àmbit de la negociació col·lectiva.

Un altre exemple d'una oportunitat que potser encara cal aprofitar més és la relació amb els clients i consumidors. Moltes empreses treballen el diàleg amb aquests interlocutors en la fase postvenda quan hi ha alguna queixa o reclamació cap a l'empresa. Aquesta gestió de les reclamacions és molt important en el sentit de la responsabilitat social cap al client, però anar més enllà vol dir intentar el diàleg amb aquest grup ja en la fase inicial de disseny del producte. Pensem en la utilitat que pot tenir cap a les dues bandes el fet de mantenir un diàleg amb grups vulnerables com ara persones amb alguna discapacitat, gent gran, nens, etc. Aquest és un dels assumptes en què més interessa avançar en aquest grup d'RSC i EMAS, així com en el desenvolupament de la demanda i la sensibilitat de conceptes d'RSC per part dels consumidors i clients. Les seves preferències són difícils de predir, però cada vegada es nota un interès més gran per aquestes qüestions a l'hora de comprar o contractar un producte o servei. Aquest interès s'ha de fomentar i pot ser la base a partir de la qual incloure aquest col·lectiu en la fase de disseny d'un producte, i podria ajudar l'empresa a orientar la seva RSC cap al mercat amb el qual vol operar.

El 84% dels consumidors espera que les empreses actuïn de manera responsable. Però alhora només el 19% creuen que les empreses estan realment compromeses amb aquesta responsabilitat.

En aquest sentit i donant llum a aquesta reflexió, l'estudi “Brand Sustainable Futures 2010”, publicat per la consultora Havas l'octubre del 2010, quantifica algunes percepcions i intencions dels consumidors en l'àmbit de nou països on es fa l'estudi, entre els quals hi ha Espanya. Una dada interessant que es pot extreure d'aquest estudi és, per exemple, que el 84% dels consumidors espera que les empreses actuïn de manera responsable. Però alhora només el 19% creuen que les empreses estan realment compromeses amb aquesta responsabilitat. Una altra dada interessant és que cada vegada més creix el nombre d'escèptics que consideren que les empreses estan més interessades a tenir una bona imatge més que a actuar adequadament.

En aquest mateix estudi, també és interessant destacar que els consumidors disposats a premiar les organitzacions responsables a Espanya són prop del 20%, una xifra que està molt per sota de la mitjana dels països analitzats. Aquesta situació està portant a generar un trencament a l'hora que el consumidor faci realitat les seves intencions en accions, ja que, com reflecteix l'estudi, el 85% declaren tenir en compte aspectes mediambientals i/o socials en la seva decisió de compra, però només un 45% ho fan de manera sistemàtica i amb freqüència. Una proporció similar, de prop del 40%, estarien disposats a pagar un 10% més per productes produïts de forma social i mediambientalment responsable. Cal destacar, també, una de les conclusions més importants de l'estudi: la manca d'informació, l'elevat cost i/o

l'escassa disponibilitat de productes constitueix un dels principals obstacles per a la compra de productes responsables per part dels espanyols. Una altra línia de treball d'aquest grup d'RSC i EMAS que cal desenvolupar és la més gran relació amb la comunitat local, és a dir, amb la població que és al voltant de l'empresa, sigui social, econòmica o cultural. L'aspecte de l'atur i/o la integració de persones en risc d'exclusió social encara no forma part d'aquest diàleg amb la comunitat; és un aspecte que caldrà desenvolupar. Seguint amb els nous reptes que caldrà afrontar, un altre dels aspectes és la comunicació i el diàleg amb les organitzacions no governamentals (ONGs), tant socials com mediambientals. La concepció que a vegades es té d'aquestes organitzacions és que són adversaris del món empresarial, però tenim exemples clars i molt vàlids de diàleg en els quals les empreses obtenen una visió crítica del seu impacte social i l'ONG obté l'oportunitat de col·laborar-hi i ser part de la solució concreta al problema amb una aliança estratègica entre l'empresa i l'ONG. En definitiva, si abordem la situació des d'un enfocament més global, no tot ha de dependre de la iniciativa de l'empresa, sinó també de la capacitat de diàleg

La manca d'informació, l'elevat cost i/o l'escassa disponibilitat de productes constitueix un dels principals obstacles per la compra de productes responsables per part dels espanyols.

de tothom: comitès d'empresa, clients, consumidors, ONGs i qualsevol altra part interessada. Però, sobretot, en aquest projecte es vol incidir en la idea que la solució passa, també en la situació econòmica actual, per trobar noves fórmules conjuntes per a desafiaments antics, com ara el de la innovació, la igualtat d'oportunitats, l'atur i d'altres que segur que caldrà d'afrontar en el futur més pròxim. ■■■

Mostra d'experiències de la Primera Setmana de la Responsabilitat Social a Catalunya entre les que es trobava el projecte RSC i EMAS.

Notícies

L'Agència de Residus presenta cinc candidats al II Premi Europeu de la Prevenció de Residus

En el Premi hi participen les activitats organitzades durant la segona Setmana Europea de la Prevenció de Residus, que s'ha celebrat del 20 al 28 de novembre del 2010.

Durant la celebració de la Setmana Europea de la Prevenció de Residus, es van portar a terme 4.346 activitats a trenta-tres regions de vint-i-quatre països.

El Premi té cinc categories: administracions, associacions i ONGs, empreses, institucions escolars, i altres institucions

El Premi Europeu de la Prevenció de Residus vol distingir les iniciatives que van tenir lloc en el marc de la Setmana Europea de la Prevenció de Residus, que es va celebrar el passat mes de novembre a trenta-tres regions de vint-i-quatre països i durant la qual es van organitzar 4.346 activitats. La Setmana Europea de la Prevenció de Residus s'engloba en el si d'un projecte europeu, de tres anys de durada, que compta amb el suport del progra-

Imatges d'algunes de les iniciatives presentades.

ma LIFE+ de la Comissió Europea i té com a principals socis ADEME (Agència del Medi Ambient i del Control de l'Energia de França), líder del projecte, ACR+ (Associació de Ciutats i Regions per al Reciclatge i la Gestió Sostenible dels Recursos), ARC (Agència de Residus de Catalunya), IBGE (Institut de Gestió Ambiental de la Regió de Brussel·les, Bèlgica) i LIPOR (Servei Intermunicipal de Gestió dels Residus del Gran Porto, Portugal). L'objectiu del projecte és l'organització anual arreu d'Europa de la Setmana Europea de la Prevenció de Residus. Cadascun dels organitzadors de la Setmana han presentat cinc candidatures al Premi, una per cada categoria: administracions, associacions, empreses, institucions escolars, i altres institucions. L'Agència de Residus de Catalunya ha elegit els cinc nominats catalans tenint en compte la relació de l'activitat amb els cinc eixos de la Setmana (sensibilitzar sobre l'excés de residus, produir millor, consumir millor, allargar la vida dels productes i llençar menys residus), l'originalitat de la pro-

posta, el seu caràcter innovador, l'adaptabilitat a d'altres contextos regionals o locals, la mobilització del públic objectiu i la durada. Heus aquí els candidats que ha presentat l'Agència de Residus en les diferents categories:

- **Administracions:** l'Entitat de Medi Ambient de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, per la campanya "Millor que nou, 100% vell", que impulsa la reparació i la reutilització per tal d'allargar la vida útil dels productes a través de diferents vies: la xarxa de reparadors per barris, els mercats de segona mà, els tallers específics de reparació, etc.
- **Associacions i ONGs:** el Gremi de Tallers de Reparació d'Automòbils i Manteniment de Vehicles de Motor de Barcelona, pel projecte "Ecotallers", que vol ser una eina per a sensibilitzar els tallers de reparació d'automòbils sobre la reducció d'envasos de petit format de pintura i olis.
- **Empreses:** el Grup Codorniu, pel projecte "Reducció d'envasos al sector vitivinícola".
- **Institucions escolars:** l'escola El Sitjar, per la campanya "Al Sitjar fem

un bon paper", que versa sobre la reducció i el bon ús del paper a l'escola, consensuar propostes i mesures de bones pràctiques, i organitzar el "Dia sense paper".

- **Altres institucions:** l'empresa Urbaser i l'Escola Superior de Disseny Elisava, pel taller exposició "Tropos sucios?: Del uniforme al objeto", que mostra el procés creatiu per a dissenyar noves solucions des d'objectes per als treballadors, o per a ludoteques, o per a campanyes, fins a microarquitectures, a partir de 9 m³ d'uniformes fora d'ús.

El veredict del jurat del Premi, que està format per especialistes europeus independents en matèria de prevenció de residus, es va emetre el passat 28 de març en un lliurament de guardons que va tenir lloc a Brussel·les. En el proper número d'aquesta RQA us informarem dels guanyadors. Enguany, la pròxima edició de la Setmana Europea de la Prevenció de Residus se celebrarà del 19 al 27 de novembre. Per a més informació, consulteu a: www.arc.cat/setmanaprevencio2011.

La Festa de l'Arbre a Sant Just Desvern

El dissabte 23 d'octubre del 2010, l'Ajuntament de Sant Just Desvern va aprofitar la tradicional celebració de la **Festa de l'Arbre al municipi** per a fer la plantació popular d'arbres en una zona acabada de restaurar i inclosa en el recentment declarat Parc Natural de Collserola.

En concret, es van plantar cinquanta exemplars de diferents espècies autòctones: pins pinyers, alzines, roures i lleudoners. L'espai de plantació és una esplanada propera al camí de la

Muntanya i al camí de Can Baró, camins que també s'havien arranjat recentment dins un projecte de restauració ambiental dels entorns de la capçalera de la vall de Sant Just. De fet, durant aquest dia es van visitar algunes de les

actuacions de restauració fetes amb una passejada de descoberta del nou corriol dels Ametllers, que recorre bona part de la vall de Sant Just, la visita a la font de Can Merlès, etc. Finalment, es va fer un dinar popular de muntanya.

Aquesta plantació popular d'arbres va ser oberta als ciutadans, i també hi van participar el Club EMAS i 50Just, el grup de persones de Sant Just que el 2010 complien cinquanta anys.

Festa de l'Arbre

Dissabte 23 d'octubre al Camí de la Muntanya/Camí de Can Baró

11 h. Descoberta del nou corriol dels Ametllers. Recorregut a peu acompanyats d'un guia per conèixer els valors ambientals d'aquest corriol recuperat a La Vall. Punt de sortida: Molí Fariner (darrera La Bonaigua).

12-14 h. Visita a les actuacions de restauració de la capçalera de La Vall de Sant Just: nou ferm al camí de la Muntanya (antic camí de Vallvidrera), arranament del camí de Can Baró i restauració ambiental dels entorns.

13 h. Plantació d'arbres, un dels quals el plantarà 50Just, el grup de persones de Sant Just que enguany compleixen 50 anys

14 h. Dinar de muntanya: tast de vins i botifarres. Lloc: Camí de la Muntanya amb el Camí de Can Baró.

Servei de transport amb minibus des de la plaça Verdader fins al lloc de celebració entre les 12 i les 16 h.

Activitats gratuïtes, prèvia inscripció a l'Ajuntament (tel. 93 480 48 00)

Els EMAS catalans donen a conèixer la seva experiència a l'altra banda del Mediterrani

(El Club EMAS i alguns dels seus membres acullen una delegació d'empresaris grecs)

Hi han moltes maneres de interactuar amb altres empreses i d'aprendre de les seves experiències; conèixer-se és, potser, la més eficaç. Aquesta manera d'actuar va ser des de començament un dels trets característics del Club EMAS, que, com que no disposava d'una seu física, organitzava les juntes directives a les seus dels seus socis, unes visites que eren complementades amb una interessant visita guiada per part del responsable ambiental de l'empresa. Doncs aquesta experiència, que ha estat molt profitosa, ara hem pogut estendre-la a l'altra banda del Mediterrani. En el marc del projecte europeu de formació professional "Green Business. Methods and applications in order to

transform a small/medium enterprise into a green enterprise", organitzat per la Cambra de Comerç d'Evia (Grècia) i Moveu (Organització de Mobilitat Europea) dins del Programa Leonardo Da Vinci, el Club EMAS i alguns dels seus membres van acollir, a finals de novembre del 2010, una delegació de vint-i-vuit representants de quinze empreses gregues de diferents sectors:

- construcció de cases de fusta
- disseny i producció de plaques solars
- sector editorial
- alimentació i productes agrícoles
- construcció/excavació
- sector vinícola
- enginyeria mecànica
- disseny d'instal·lacions elèctriques /
- instal·lacions d'energies renovables
- perruqueries.

Aquesta iniciativa de la Cambra de Comerç d'Evia té l'objectiu d'estimular entre les empreses l'adopció de criteris ambientals en la seva gestió, així com l'acostament a les normatives europees ambientals. Les empreses van rebre dues sessions de formació sobre l'EMAS, que van

Representants de les organitzacions participants.

anar a càrrec del Club EMAS, i van fer quatre visites a empreses sòcies del Club: Enplater (www.enplater.com), El Tinter (www.eltinter.com), Leitat (www.leitat.org) i Parador de Turisme de Cardona (www.paradores.es). Aquestes activitats han permès que, després d'una introducció als sistemes de gestió ambiental, els participants poguessin constatar de manera pràctica la implantació de l'EMAS en quatre casos d'empresa concrets de diferents sectors i dimensions. Els representants de les empreses van

rebre formació i informació sobre les eines de gestió ambiental disponibles per a les pimes, les opcions existents en relació amb la reducció dels consums i l'optimització dels recursos, així com la relació amb les administracions competents i amb altres parts interessades. Des del Club EMAS esperem que iniciatives com aquesta serveixin per a motivar altres empresaris europeus a acollir-se a l'EMAS i fer créixer aquesta comunitat d'organitzacions innovadores, creatives i amb una nova visió del propi negoci. ■■■

El Club EMAS vol donar difusió europea a les millors pràctiques ambientals dels seus associats

El Club EMAS posa a disposició dels seus associats la iniciativa "Dóna a conèixer el teu EMAS". Aquesta actuació, exclusiva per als socis de l'associació, pretén difondre les millors actuacions ambientals dels seus associats en un àmbit no només català, sinó també europeu. L'associació recull les diferents propostes d'informacions de projectes, actuacions, jornades, bones pràctiques, etc. que els seus socis han portat a terme en el marc del seu sistema EMAS o de col·laboració amb el Club, i intenta donar-hi la més gran difusió

possible. Una de les actuacions és traduir a l'anglès aquestes informacions amb l'objectiu de posar-les en coneixement de la Comissió Europea perquè aquesta valori la possibilitat de publicar-les, tant a la seva web, a l'apartat "News stories and press releases", com a l'EMAS Newsletter d'aquesta institució. Es tracta de facilitar la tasca de difusió d'aquestes actuacions a escala europea i de fomentar l'intercanvi d'experiències i contactes amb altres organitzacions i institucions europees aprofitant l'abast d'aquestes eines. La Comissió Europea ha rebut molt positivament aquest esforç de transparència i d'ajuda a les empreses i ha publicat en aquests dos formats notícies enviades pel Club EMAS amb diferents actuacions i projectes portats a terme durant aquests anys. Per a veure les actuacions publicades a "News stories and press releases":

http://ec.europa.eu/environment/emas/news/index_en.htm. I les publicades a "Newsletters, Leaflets, Fact-sheets": http://ec.europa.eu/environment/emas/documents/brochure_en.htm ■■■

"News stories and press releases"

"Newsletters, Leaflets, Fact-sheets"

Agenda ambiental

Fires, jornades i seminaris

27 d'abril del 2011
Jornada de Benchmarking sobre Compra Verda
Lloc: Centre Esplai, El Prat del Llobregat (Barcelona)
Més informació:
<http://www.clubemas.cat>
Organitza: Club EMAS

8 de maig del 2011
Festa Esplai, 25a edició
Lloc: Parc Nou del Prat del Llobregat (Barcelona)
Més informació:
<http://www.esplai.org>
Organitza: Fundació Catalana de l'Esplai

11-12 de maig del 2011
Congrés d'Agricultura, Aigua i Energia
Lloc: Madrid
Més informació:
<http://aca-web.gencat.cat/aca/>
Organitza: Adecagua

16-21 de maig del 2011
Construmat 2011
Lloc: Barcelona
Més informació:
<http://www.construmat.com/>
Organitza: Fira de Barcelona

1-3 de juny del 2011
Carbon Expo 2011 (Global Carbon Market, Fair & Conference)
Lloc: Barcelona
Més informació:
<http://www.carbonexpo.com/>
Organitza: Fira de Barcelona

5 de juny del 2011
3a Jornada de Difusió d'EMAS ("EMAS al carrer")
Lloc: Barcelona
Més informació:
<http://www.clubemas.cat>
Organitza: Club EMAS

15-16 de juny del 2011
Dia de l'Emprenedor 2011
Lloc: Barcelona
Més informació:
<http://www.diaemprenedor-barcelona.cat/>
Organitza: Fira de Barcelona

Activitats de la Fàbrica del Sol Ajuntament de Barcelona
Lloc: Barcelona
Més informació:
<http://www.mcrit.com/crbs/principal/principal.htm>

Organitza: Ajuntament de Barcelona (Medi Ambient)

Màster 2011-2012 en Responsabilitat social corporativa: Comptabilitat i auditoria social
Lloc: Barcelona
Més informació:
<http://www.grupcies.com/>
Organitza: Universitat de Barcelona (UB)

Màster 2011-2012 en Arquitectura i sostenibilitat: Eines de disseny i tècniques de control mediambiental
Lloc: Barcelona
Més informació:
<http://formaciocontinua.upc.edu/>
Organitza: Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)

FITXA COMPRA VERDA AMBIENTALITZACIÓ D'ESDEVENIMENTS

1. Categoria del producte

Esdeveniments i actes, entesos en sentit ampli com a reunions que apleguin un cert nombre de persones i que poden ser de naturalesa diferent: cultural, professional, científica, festiva, etc.

2. Criteris ambientals en l'organització d'esdeveniments

Tot esdeveniment té un impacte ambiental associat, derivat principalment dels desplaçaments dels participants i del consum de recursos que es fa durant la celebració. Un esdeveniment es pot considerar ambientalitzat o sostenible si està dissenyat, organitzat i executat d'acord amb els principis de sostenibilitat, amb el clar objectiu de prevenir l'impacte ambiental global que pot tenir.

2.1. Premisses per als organitzadors d'esdeveniments

- L'ambientalització de l'acte ha de ser una prioritat, i els seus responsables han d'assumir el compromís de vetllar pel compliment de les mesures adoptades en favor de la sostenibilitat.
- El projecte d'ambientalització ha d'anar lligat a tot el procés d'organització de l'acte.
- Cal que s'hi impliquin tots els actors (personal de manteniment, servei de càterring, gestors d'espais, oficina tècnica, etc.).
- És cabdal dedicar uns esforços especials a la comunicació, la implicació i la sensibilització dels participants.

2.2. Etapes d'organització d'un esdeveniment

Cal tenir integrats els criteris de sostenibilitat en totes les etapes de l'esdeveniment:

- **Planificació:** L'etapa inicial de l'acte és quan es prenen les decisions més determinants de disseny, les quals condicionaran el projecte d'ambientalització futur.
- **Organització:** En aquesta etapa, es defineixen aspectes més concrets, com ara l'elaboració dels materials de difusió, la contractació de serveis i proveïdors, etc.
- **Celebració:** Durant la celebració, es posen a la pràctica les actuacions planificades anteriorment. És important que durant aquesta etapa els participants rebin tota la informació relacionada amb el projecte de sostenibilitat. També cal fer un monitoratge de les iniciatives ambientals introduïdes.
- **Tancament i avaluació:** Un cop finalitzat l'acte, es duen a terme les tasques de desmuntatge i de neteja dels espais utilitzats. En aquesta etapa, també és important fer una avaluació del projecte d'ambientalització i fer-ne difusió per a futures millores.

2.3. Especificacions tècniques

Cal tenir presents els aspectes que tenen una incidència ambiental especial i escollir sempre l'opció ambientalment més correcta.

- **Mobilitat:** Promocionar els desplaçaments sostenibles (transport públic, bicicleta, cotxe compartit, etc.) en totes les etapes de l'organització de l'esdeveniment.
- **Noves tecnologies:** Usar les noves tecnologies (internet, videoconferències, etc.) per fomentar mitjans de participació no presencials, i disminuir així desplaçaments potencials.
- **Proveïdors (espais, allotjament, càterring, transport, etc.):** privilegiar proveïdors de productes i serveis que disposin de sistemes de gestió ambiental (EMAS o ISO 14001) o que ofereixin productes o serveis amb el Distintiu de Garantia de Qualitat Ambiental, l'Ecolabel o altres etiquetes de producte reconegudes.

- **Espais i consum de recursos:** Triar espais que permetin fer un ús responsable de l'energia i de l'aigua, que duguin una gestió correcta dels aspectes ambientals i que estiguin ben comunicats amb transport públic i sense barreres arquitectòniques.
- **Allotjament:** Triar allotjaments propers a l'espai on se celebrarà l'acte i/o ben comunicats amb transport públic directe.

- **Materials i documentació:** Prioritzar la utilització de mitjans de comunicació electrònics, imprimir només la documentació necessària; i, si cal imprimir alguna documentació, fer-ho sempre en paper reciclat i a doble cara. Minimitzar el lliurament de material i escollir sempre materials reutilitzables davant dels d'un sol ús. Els materials produïts hauran de ser respectuosos amb el medi ambient en tot el seu cicle de vida.
- **Càterring:** Usar vaixel·la reutilitzable (gots de vidre, geres, plats de ceràmica, etc.) i evitar els envasos d'un sol ús. Servir productes locals i de temporada, a granel, ecològics i de comerç just als àpats, i ajustar les quantitats al nombre d'assistents.
- **Gestió dels residus:** Reduir al màxim possible la generació de residus i fomentar el reciclatge dels que es generin.
- **Comunicació:** Fer partícips als assistents de les bones pràctiques d'ambientalització que incorpora l'esdeveniment i dels resultats aconseguits amb la gestió ambiental aplicada.
- **Control operacional:** Calcular el consum de recursos, la generació dels residus i les emissions generades per l'acte (per exemple, pels quilòmetres recorreguts pels assistents segons el mitjà de transport escollit) per tal de poder calcular l'impacte ambiental global.

2.4. Beneficis d'introduir criteris ambientals en l'organització d'actes

- **Beneficis ambientals:** Racionalització del consum de recursos naturals, reducció de la generació de residus, reducció de les emissions contaminants, disminució de la càrrega contaminant de les aigües, reducció del soroll generat i sensibilització ambiental dels assistents.
- **Beneficis econòmics:** Reducció dels costos energètics, de les matèries primeres i del tractament de residus. Més facilitat d'accés a línies de crèdit i patrocinadors.
- **Beneficis socials:** Millora de les relacions amb la comunitat local, més alta competitivitat internacional, millora de la imatge de l'acte i de les entitats organitzadores, i atracció d'un públic cada vegada més conscienciat i exigent.

3. Càlcul i compensació de les emissions de gasos d'efecte hivernacle (GEH)

Una bona manera de dimensionar l'impacte ambiental generat per un esdeveniment és calcular les emissions de GEH (CO₂ equivalent) associades a aquest, que principalment aniran lligades als desplaçaments i als consums energètics dels espais usats.

Un cop calculades, aquestes emissions es poden compensar invertint la quantitat econòmica equivalent en projectes de reducció d'emissions. D'aquesta manera es pot parlar d'actes "neutres en diòxid de carboni".

4. Certificacions i estàndards

El 2007, es va aprovar la norma *British Standard BS 8901*, que defineix un marc teòric per al disseny, l'organització i la gestió d'esdeveniments considerant els seus impactes ambientals, econòmics i socials.

Actualment s'ha començat a desenvolupar la norma ISO 20121, que es preveu que s'aprovarà a finals del 2012. La norma promou una gestió sostenible dels esdeveniments i exigeix la identificació dels aspectes clau amb incidència ambiental.

5. Webs i documents d'interès

— Guies d'ambientalització d'esdeveniments:

Ambientalització dels esdeveniments del Col·legi d'Ambientòlegs de Catalunya. Col·legi d'Ambientòlegs de Catalunya (COAMB).

Congressos més sostenibles. Universitat Autònoma de Barcelona.

Ajuntament de Barcelona (Guies d'Educació Ambiental; 35).

Green Meeting Guide 2009. ICLEI. Local Governments for Sustainability.

— Webs d'interès:

Green Meeting Industry Council: <http://www.greenmeetings.info>.

BlueGreen Meetings: <http://www.bluegreenmeetings.org>.

EPA Green Meetings: <http://www.epa.gov/oppt/greenmeetings>.

Meeting Professionals International:

<http://www.mpiweb.org/AboutMPI/CSR/Resources.aspx>.

Pots descarregar aquesta fitxa en format pdf a la web: www.clubemas.cat

Edita: Club EMAS

Aquesta revista ha estat dissenyada i maquetada per El Tinter i impressa per Gràfiques Ortells, dues organitzacions registrades en EMAS.

Dipòsit legal.: B-46.367-07

Impressió en paper 100% reciclat:

Col·laboradors d'aquest número

Gregori Reyes, Maria Passalacqua
Col·legi d'Ambientòlegs de Catalunya (COAMB)
Els tècnics del COAMB que han participat en aquesta fitxa han estat Jordi Fernández, Carme Hidalgo i Victòria Ferrer
Jordi Abad (disseny i maquetació)
Manuel Reyes (disseny pòsters)

Si no vols rebre RQA, fes-nos-ho saber a l'adreça:
info@clubemas.cat

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori i Sostenibilitat

Si has de llençar aquesta revista, fes-ho al contenidor blau.